

L'origen

Quan a un escriptor li pregunten per què té la necessitat de construir mons amb paraules, quina força misteriosa el porta a omplir fulls en blanc i, en definitiva, per què escriu, la resposta sol ser sempre la mateixa, amb petites variacions biogràfiques: escric perquè soc lector. He sentit aquesta afirmació en boca de diversos autors i jo mateix també l'he utilitzat. Uns diran que van començar a llegir guiats per algun familiar que comptava amb un criteri molt afinat i una biblioteca considerable. Uns altres van tenir la sort de tenir un referent (de vegades un mestre o professor admirat i intel·ligent) que els va introduir en el món de la lectura a partir d'algun clàssic incontestable. Però no tots han tingut la sort d'Enric Casasses, que en una piulada recent parlava i mostrava els dos exemplars de *Solitud* que havia vist sempre a casa, un del pare i un de la mare. N'hi ha que ens hem convertit en lectors malgrat que a casa no correguessin gaires llibres o, en alguns casos, cap ni un. En tots els casos, però, abans de l'escriptura hi ha la lectura com a experiència vital, com a via d'evasió, com a font d'aprenentatge... En fi, la lectura no com un simple entreteniment o com una obligació escolar, sinó com a part de la pròpia existència. N'hi ha que confessen que podrien viure sense

escriure, però no sense llegir. Com i quan van fer el pas de la lectura a l'escriptura ja són figures d'un altre paner, i segurament trobaríem tantes respostes com autors. També és interessant plantejar-se d'on neix aquesta necessitat que senten algunes persones de submergir-se en les pàgines d'una obra de ficció després de l'altra. I, encara més, podríem plantejar-nos quan neix.

La meua teoria (aplicable, si més no, al meu cas) és que és possible apassionar-se per la literatura, per la ficció literària, fins i tot abans de saber llegir. Els qui vam tenir la sort, quan érem infants, de comptar amb algú en el nostre entorn que sabés explicar contes o cantar cançons (saber-ne de debò, vull dir), vam accedir a la literatura per la via oral. Alguns, més endavant, quan ja sabíem llegir, vam descobrir que els llibres n'eren plens, d'aquelles històries i aquelles lletres que tant ens agradaven, que necessitàvem, i ens hi vam abocar amb una fam voraç. En el meu cas, era la tia Maria qui ens explicava els contes. En sabia molts, i en sabia molt. I coneixia un gavadal de cançons. Posseïa el geni de la llengua sense amb prou feines haver anat a escola. Estic convençut que la meua experiència lectora té l'origen en els contes i les cançons que ens explicava i ens cantava la tia Maria, a mi i als meus germans, abans d'anar a dormir. I aquesta és una de les raons (no pas l'única) per les quals li estaré sempre agraït.

